

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Konu : Sözleşmeli Personel
Sigorta Primi iadesi

DAĞITIMLI

Bakanlığımız birimlerinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personele 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin **Mülga Ek 3 üncü maddesi** gereğince ödenen ek ödemelerinden kesilen sigorta primlerinin ilgililerine iade edilip edilemeyeceği hususunda Bakanlığımıza iletilen görüş taleplerine ilişkin olarak aşağıda belirtilen açıklamaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen Sözleşmeli personele ek ödeme yapılmasına ilişkin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesi 31.03.2006 tarihli ve 26125 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5473 sayılı Değişik Adlar Altında İlave Ödemesi Bulunmayan Memurlara Ve Sözleşmeli Personele Ek Ödeme Yapılması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi ile düzenlenmiş olup, 11/10/2011 tarihli ve 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 12 nci maddesi ile de **14/1/2012 tarihinden** geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin **Mülga Ek 3** üncü maddesine göre çıkarılarak 16 Ağustos 2008 tarih ve 26969 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan 2008/14012 Nolu “375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü Maddesi Uyarınca Yapılacak Ek Ödemeye İlişkin Bakanlar Kurulu Kararının 5 inci maddesinin “1-a” fıkrasında; “657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personelden ekli (I) sayılı Cetvelde yer alan kamu idarelerinde istihdam edilenler ile diğer sözleşmeli personelden ekli (II) sayılı Cetvelde yer alan kamu idarelerinde (belediyeler, il özel idareleri ve mahalli idare birlikleri hariç) anılan Cetvelde belirtilen mevzuat hükümlerine göre istihdam edilenlere, en yüksek Devlet memuru aylığına (ek gösterge dâhil) ekli (III) sayılı Cetvelde yer alan oranların uygulanması suretiyle hesaplanacak tutarda, **sözleşme ücreti ile ilişkilendirilmeksizin her ay ek ödeme yapılır.**” hükmüne yer verilmek suretiyle Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin yürürlükte bulunduğu dönemde sözleşmeli personele her ay ek ödeme yapılmaktaydı.

Aynı zamanda, anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin Mülga 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında “**Ek ödemenin hak kazanılmasında ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve bu ek ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.** Bu madde uyarınca yapılacak ek ödeme, ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, döner sermaye payı, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun yapılan benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz.” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80 inci maddesine göre, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları hesaplanırken; hak edilen ücretlerin; prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların; idare veya yargı mercilerince

verilen karar gereğince yukarıda belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin brüt toplamı esas alınmaktadır.

Anılan maddenin (b) fıkrasında “Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30 unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz” hükmü yer almakta ve madde metninde prime esas kazançta dâhil edilmeyecek gelirler ayrıca belirtilmektedir.

5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin (c) fıkrasında, “(b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. **Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz.**” hükmüne yer verilmek suretiyle diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair hükümlerin 5510 sayılı Kanunun uygulanmasında dikkate alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı zamanda, mezkûr Kanunun yürürlüğünü düzenleyen 108 nci maddesinde;

....

“d) Diğer hükümleri 2008 yılı Ekim ayı başında, yürürlüğe girer.” hükmü yer almaktadır.

Dolayısıyla; 5510 sayılı Kanundan önceki bir yasal düzenleme olan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasındaki, “Ek ödeme tutarı damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.” hükmünün; 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına giren sigortalıların prime esas kazançlarına dâhil edilecek kazanç türleri açısından uygulanabilirliği bulunmamaktadır.

Buna göre, 31.03.2006 tarihinde yürürlüğe giren 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan ve 16.08.2008 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2008/1402 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre ödenen ek ödemelerin sözleşme ücretine dâhil edilmeyerek sözleşme ücreti ile ilişkilendirilmemesi gerektiği, ek ödemenin maaş bordrolarında ayrıca gösterilerek bu ödemedan 5510 sayılı Kanunun sigorta primine ilişkin hükümlerine göre **sigorta primi kesintisi yapılacağı anlaşılmaktadır.**

Öte yandan, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 9 uncu maddesine göre yapılan ek ödemelere ilişkin olarak Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün 02/03/2012 tarihli ve 2837 sayılı yazısında;

"...Buna göre, anılan madde kapsamına giren sözleşmeli personele verilecek ek ödemeye ilişkin oranların tespiti belirli bazı kriterler çerçevesinde Bakanlar Kurulunun yetkisine bırakılmıştır. Ayrıca, aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinde ise, 375 sayılı KHK'ye eklenen bu ek 9 uncu maddenin 15.01.2012 tarihinden itibaren yürürlüğü gireceği hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 9 uncu maddesinde, söz konusu ek ödemedan kimlerin yararlanabileceği ile verilecek ek ödemenin azami oranı/tutarı ve bu ek ödemedan hangi kesintilerin yapılabileceği münhasıran düzenlenmiş ve yapılacak kesintilere ilişkin olarak hem vergi mevzuatı hem de sosyal güvenlik mevzuatı açısından geçerli olan genel hükümlerden farklı şekilde işlem yapılması açıkça hükme bağlanmıştır. Ayrıca, yapılan bu düzenlemenin, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve özel olarak Genel Sağlık Sigortası Kanunundan sonra yürürlüğe girdiği ve normlar hiyerarşisi yönünden 5510 sayılı Kanunun daha üst bir hukuk normu durumunda olmadığı ve sonradan yapılan kanun düzenlemelerinin önceki kanunlardan farklı veya önceki kanunlara aykırı hüküm içermeyeceği yönünde geçerli bir hukuki dayanak da bulunmadığı dikkate alındığında; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesinde, 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesine göre farklı işlem

yapılmasını gerektirecek şekilde bir düzenleme yapılmasını engelleyecek veya 375 sayılı KHK'nin ek 9 uncu maddesinin yürürlüğünü ve kapsamını hükümsüz hale getirecek bir hukuki zorunluluk bulunmamaktadır.

Bu itibarla, 15/01/2012 tarihinden itibaren, 657 sayılı Devlet memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası çerçevesinde istihdam edilen sözleşmeli personele verilecek ek ödemenin, **sigorta primine esas kazanca dahil edilmemesinin ve söz konusu ödemedir sigorta primi kesintisi yapılmamasının** gerekli olduğu mütalaa edilmektedir." denilmektedir.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde,

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personele, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesinin yürürlükte bulunduğu dönemde (31.03.2006- 14.01.2012) bu madde kapsamında mevzuata uygun olarak kesilen prim kesintilerinin ilgililere **iadesinin mümkün bulunmadığı,**

b) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi kapsamında **15.01.2012** tarihinden itibaren ödenmekte olan ek ödemelerden ise sigorta primi kesintisi yapılmaması gerektiği için ilgililerin aylıkların fazla kesilen tutarların iade edilmesinin **mümkün bulunduğu,**

Mütalaa edilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Sadi KIZIK
Bakan a.
Strateji Geliştirme Başkanı

Dağıtım:
Gereği:
Taşra Teşkilatına